

Απόφαση 4424/2010

Καθεστώςτα Ενισχύσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007–2013 για τον Άξονα 3 του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007–2013» (ΠΑΑ)»

(Δημοσιεύεται στο ΦΕΚ Β' αρ. 772/3 Ιουνίου 2010)

ΑΠΟΦΑΣΗ 4424/2010

Καθεστώςτα Ενισχύσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007–2013 για τον Άξονα 3 του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007–2013» (ΠΑΑ)»

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις:

1. Του Π.Δ. 402/88 (ΦΕΚ 187/Α/26.8.1988) «Οργανισμός Υπουργείου Γεωργίας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Του ΠΔ 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22.4.2005) «Κώδικας Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα».
3. Του άρθρου 17 του Ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297/Α/23ης Δεκεμβρίου 2003) «Μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. μόνιμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντίστοιχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και άλλες συναφείς διατάξεις», όπως ισχύει κάθε φορά.
4. Του Νόμου 3614/2007 (ΦΕΚ 267/Α' /2007) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007–2013», και ειδικότερα το άρθρο 37 αυτού όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν. 3840/10 (ΦΕΚ 53/2Α' /2010)
5. Της με αριθ. 27156/2002 (ΦΕΚ 1042/Β' /2002) απόφασης του Υπουργού Γεωργίας περί «Έγκρισews του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε ως Οργανισμού Πληρωμής από το 1–9–2002»
6. Της υπ' αριθμ. 282966/09–07–2007 Κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕ–ΓΕΠ» (ΦΕΚ 1205/Β' /2007), όπως ισχύει κάθε φορά.
7. Της με αριθ. 37501/4/3/2009 Κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Μεταφορά της Δημόσιας Δαπάνης στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για την πληρωμή των Μέτρων του Π.Α.Α. και του Ε.Π.ΑΛ. περιόδου 2007 – 2013 και της πρόωρης συνταξιοδότησης αλιείων του Μέτρου 4.2 «Κοινωνικοοικονομικά Μέτρα» του Ε.Π.ΑΛ περιόδου 2000 – 2006 από το ΠΔΕ, καθώς και ρύθμιση σχετικών θεμάτων για την εφαρμογή του».
8. Του Π.Δ. 185/2009 (ΦΕΚ Α 213/07.10.2009) «Ανασύσταση του Υπ. Οικονομικών, συγχώνευση του Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών με τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και μετονομασία του σε «ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ», μετατροπή του ΥΠ. Μακεδονίας – Θράκης σε Γενική Γραμματεία Μακεδονίας – Θράκης και υπαγωγή στο Υπ. Εσωτερικών της Γενικής Γραμματείας Μακεδονίας – Θράκης και της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής».
9. Του ΠΔ 189/2009 (ΦΕΚ Α 221/05.11.2009) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων»
10. Της αριθ. 6809/ΔΙΟΕ 232 (ΦΕΚ 141/Β/2010) απόφασης του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας περί «Καθορισμού αρμοδιοτήτων του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανταγω-

νισκότητας & Ναυτιλίας Σταύρου Αρναουτάκη».

11. Της με αριθμ. 30800/08–11–2007 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007–2013», όπως ισχύει κάθε φορά.
12. Της με αριθ. 324005/09–09–08 (ΦΕΚ 1886/Β/12–09–2008) Κοινής Υπουργικής Απόφασης αναδιάρθρωσης της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών από το ΕΓΤΠΕ–Π, η οποία μετονομάστηκε σε Ειδική Υπηρεσία Συγχρηματοδοτούμενων Μέτρων και Πράξεων Αγροτικής Ανάπτυξης, και με την οποία της ανατίθενται επιπρόσθετες αρμοδιότητες εφαρμογής μέτρων του ΠΑΑ 2007–2013, όπως ισχύει κάθε φορά.
13. Της υπ' αριθ 2974/710/8.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, προσδιορισμού των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως ισχύει κάθε φορά.
14. Του άρθρου 36 του Ν. 3614/07 όπου ορίζεται ως διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών ο ΟΠΕΚΕΠΕ και της υπ' αριθ. 262066/19.02.2009 (ΦΕΚ 327/Β/23.02.2009) Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, εκχώρησης αρμοδιοτήτων του ΟΠΕΚΕΠΕ ως Οργανισμού Πληρωμών στο πλαίσιο διαχείρισης του Ε.Γ.Τ.Α.Α., στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ 2007–2013.
15. Της με αριθ 9828/21–10–08 (ΦΕΚ 2226/Β/30.10.08) Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων εκχώρησης αρμοδιοτήτων από την ΕΥΔ ΠΑΑ στην Ειδική Υπηρεσία Συγχρηματοδοτούμενων Μέτρων και Πράξεων Αγροτικής Ανάπτυξης που μετονομάστηκε σε Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα με το Ν. 3840/2010 (ΦΕΚ 53/Α' /2010), όπως ισχύει κάθε φορά.
16. Της υπ' αριθ. 8932/22–09–08 (ΦΕΚ 2153/Β/16.10.2008) Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων θέσπισης του Συστήματος Διαχείρισης και Έλεγχου του ΠΑΑ 2007–2013, όπως ισχύει κάθε φορά.
17. Της υπ' αριθ. 1100330/1954/ΔΜ/6–10–2008 Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών για τον καθορισμό νέας Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων (ΚΑΔ08), όπως ισχύει κάθε φορά.
18. Την με αριθμ. 339621/7.12.2009(ΦΕΚ 516/10.123.2009) Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων όπως διορθώθηκε με το523/11.12.2009 ΦΕΚ, με την οποία διορίζεται ο Ευάγγελος Διβάρης του Πανογιώργη στη θέση του Ειδικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με βαθμό 2ο της κατηγορίας Ειδικών θέσεων, ο οποίος θα προϊστάται των Υπηρεσιών του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου.
19. Την με αριθ. 9830/22–10–2008 «Επιστολής Ενημέρωσης για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης πράξης

από το ΠΑΑ 2007–2013» (Μέτρα 311,312,313,321,322 & 323) της ΕΥΔ ΠΑΑ 2007–2013.

Β. Τους Κανονισμούς και Αποφάσεις:

1. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 259/2008 της Επιτροπής της 18ης Μαρτίου 2008, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών για τους δικαιούχους κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

2. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 1628/2006 της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2006 όπως αντικαταστάθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 800/2008 της Επιτροπής της 6ης Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης (γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία).

3. Τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.

4. Την Απόφαση της Επιτροπής Ν. 408/2006 (Α.Π.: Ε(2006)3867/31.8.2006) σχετικά με τον Χάρτη Εθνικών Περιφερειακών Ενισχύσεων της Ελλάδας για την περίοδο 2007–2013.

5. Την με αριθ. Ε(2007) 6015/29.11.2007 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση του «Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007–2013», όπως αυτή ισχύει κάθε φορά, καθώς και τις τροποποιήσεις του ΠΑΑ που δεν απαιτούν τροποποίηση της αριθ. Ε(2007) 6015/29.11.2007 απόφασης της Επιτροπής των Ε.Κ. για την έγκριση του ΠΑΑ, αποφασίζουμε:

Για την εφαρμογή των Δράσεων των Μέτρων με κωδικούς:

311 «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»,

312 «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων»,

313 «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων»,

321 «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό»,

322 «Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών»,

323 «Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς»

του Άξονα 3 «Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007–2013 (εφεξής ΠΑΑ), εγκρίνουμε τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

Μέτρο 311 «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»

Α. Πεδίο Εφαρμογής και Δράσεις

Στα πλαίσια του Μέτρου προβλέπεται η ενίσχυση επενδύσεων που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση, και που διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δεν σχετίζονται με τη γεωργία (αγροτικός τουρισμός, βιοτεχνία κ.λπ.).

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Μέτρου εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, τον Καν. (ΕΚ) 1628/06 και τον Καν. (ΕΚ) 800/08 και το Παράρτημα της παρούσας:

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης.

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής.

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας).

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων.

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση.

- Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

Σημειώνεται ότι στο παρόν Μέτρο δεν περιλαμβάνονται ενέργειες μεταποίησης/εμπορίας γεωργικών προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης οι οποίες καλύπτονται οριζόντια στο πλαίσιο του Μέτρου 123 του Άξονα 1 του Προγράμματος.

Β. Δικαιούχοι

Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, με απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Γ. Ύψος ενίσχυσης – Συνολικό Κόστος – Επιλέξιμες Δαπάνες

1. Το μέγιστο όριο ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι 60%, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται α) στον εγκριμένο χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Χώρας (Ελλάδα Ν. 408/2006) και τη σχετική υπ' αριθ. ΧΡ140/2007 γνωστοποίηση στην Επιτροπή όπως προβλέπεται στον Καν. (ΕΚ) 1628/2006, καθώς και β) στο άρθρο 23 και το Παράρτημα της παρούσας.

Όσον αφορά στις υποδομές διανυκτέρευσης (ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί) το συνολικό κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 € και έως 40 κλίνες. Σημειώνεται, ότι οι παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης δύναται να αφορούν είτε ποιοτική αναβάθμιση, είτε και αύξηση της δυναμικότητας. Για τις λοιπές επιχειρήσεις (ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί), το συνολικό κόστος θα ανέρχεται μέχρι 300.000 €.

Σε περίπτωση συνδυασμού δράσεων το συνολικό κόστος της επενδυτικής πρότασης δύναται να ανέλθει στο μεγαλύτερο όριο του επιλέξιμου κόστους (δηλ. τα 600.000 € αν αφορά και σε υποδομές διανυκτέρευσης), με την προϋπόθεση ότι το κόστος κάθε επιμέρους παρέμβασης δεν θα υπερβαίνει το όριο του επιλέξιμου κόστους κάθε δράσης ξεχωριστά (πχ τα 300.000 € για τη δράση των λοιπών επιχειρήσεων).

2. Όσον αφορά στις δαπάνες οι οποίες θεωρούνται ως επιλέξιμες για την χρηματοδότηση τους στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης του Μέτρου, αυτές περιλαμβάνουν:

- Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.

- Αγορά καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Ειδικότερα, ως επιλέξιμες δαπάνες στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου θεωρούνται:

- Δαπάνες για έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου.

- Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων.

- Δαπάνες προμήθειας μηχανολογικού εξοπλισμού παραγωγής, στις οποίες περιλαμβάνονται οι δαπάνες για τη μεταφορά και εγκατάστασή του.

- Δαπάνες για λοιπό εξοπλισμό.

- Γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπο-

ρούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.

- Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου κ.λπ. και με ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού επιλέξιμου κόστους.

- Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης–εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους τελικούς αποδέκτες σε αναγνωρισμένους οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 3% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.

- Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

- Ειδικότερα όσον αφορά στις δαπάνες για την εκπόνηση μελετών όλων των παραπάνω κατηγοριών πράξεων, αυτές είναι επιλέξιμες και χρηματοδοτούνται μόνο όταν υλοποιείται η κατασκευή των αντίστοιχων έργων. Μελέτες οι οποίες δεν εφαρμόζονται, ανεξαρτήτως αιτίας, δεν χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου.

3. Όσον αφορά στις επενδύσεις για υποδομές διανυκτέρευσης και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις, αυτές υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις της υπ' αριθ. 2974/710/8.04.2009 (ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, προσδιορισμού των λειτουργικών μορφών και κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων, όπως ισχύει κάθε φορά.

Δ. Είδος ενίσχυσης

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης. Είναι δυνατή, κατόπιν σχετικού αιτήματος του δικαιούχου, η χορήγηση προκαταβολής η οποία δεν θα υπερβαίνει:

- το 50% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν το 2010, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγραφικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της προκαταβολής.
- το 20% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν επόμενα έτη, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγραφικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της προκαταβολής.

Άρθρο 2

Μέτρο 312 «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων»

Α. Πεδίο Εφαρμογής και Δράσεις

Στα πλαίσια του Μέτρου προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, τον Καν. (ΕΚ) 1628/06 και τον Καν. (ΕΚ) 800/08, που ανήκουν στους κλάδους του Παράρτηματος της παρούσας, εκτός αυτών που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες (κωδ. κλάδων ΚΑΔ2008 55, 56, 79.1, 77.21.10 και 93.11) και αυτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρώτης μεταποίησης και ευφορίας γεωρικών προϊόντων.

Στο πλαίσιο του Μέτρου εντάσσονται οι ακόλουθες ενδεικτικές δράσεις:

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων.
- Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρή-

σεων παροχής υπηρεσιών.

- Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση.
- Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

- Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων της τοπικής οικονομίας.

Β. Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της ενίσχυσης μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Μέτρου 311, κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3 που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, τον Καν. (ΕΚ) 1628/06 και τον Καν. (ΕΚ) 800/08.

Για την κατηγορία ενέργειας «Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων της τοπικής οικονομίας» απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εξασφάλιση από τον δικαιούχο φορέα της πρότασης, της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας για τη βιωσιμότητα του δικτύου από πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις περιοχές παρέμβασης του μέτρου.

Για την οριστική έγκριση των προτάσεων που αφορούν στη Δικτύωση, θα πρέπει να έχει συσταθεί διακριτό νομικό πρόσωπο που θα είναι και ο δικαιούχος της πράξης και θα εμπίπτει στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, τον Καν. (ΕΚ) 1628/06 και τον Καν. (ΕΚ) 800/08.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, με απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Γ. Ύψος ενίσχυσης – Συνολικό Κόστος – Επιλέξιμες Δαπάνες

1. Το μέγιστο όριο ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι 60%, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται α) στον εγκεκριμένο χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Χώρας (Ελλάδα Ν. 408/2006) και τη σχετική υπ' αριθ. ΧΡ140/2007 γνωστοποίηση στην Επιτροπή όπως προβλέπεται στον Καν. (ΕΚ) 1628/2006, καθώς και β) στο άρθρο 23 και το Παράρτημα της παρούσας.

Το συνολικό κόστος των προαναφερόμενων επενδύσεων ανέρχεται μέχρι 300.000 €. Στην κατηγορία ενέργειας που αφορά στην «Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων της τοπικής οικονομίας» εάν στο επενδυτικό σχέδιο δεν προβλέπονται επενδύσεις για την προμήθεια εξοπλισμού ή την κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων, το επιλέξιμο κόστος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 100.000 Ευρώ.

2. Όσον αφορά στις δαπάνες οι οποίες θεωρούνται ως επιλέξιμες για την χρηματοδότηση τους στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης του Μέτρου, σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.
- Αγορά καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Ειδικότερα, ως επιλέξιμες δαπάνες στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου θεωρούνται:

- Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων.
- Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της συγκεκριμένης βιοτεχνικής δραστηριότητας.
- Δαπάνες για αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού παραγωγής, στις οποίες περιλαμβάνονται οι δαπάνες για τη μεταφορά και εγκατάστασή του.
- Δαπάνες για λοιπό εξοπλισμό.

- Γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
  - Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου κ.λπ. και με ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού επιλέξιμου κόστους
  - Δαπάνες αγοράς ειδικών επαγγελματικών μέσων μεταφοράς προϊόντων και πρώτων υλών εντός της επιχείρησης (π.χ. ανυψωτικά μηχανήματα κ.ο.κ.), στην περίπτωση που η χρήση τους είναι πλήρως αιτιολογημένη από το είδος της επένδυσης.
  - Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους τελικούς αποδέκτες σε αναγνωρισμένους οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 3% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
  - Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού για την αξιοποίηση αναβέσιμων πηγών ενέργειας, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.
  - Ειδικότερα όσον αφορά στις δαπάνες για την εκπόνηση μελετών όλων των παραπάνω κατηγοριών πράξεων, αυτές είναι επιλέξιμες και χρηματοδοτούνται μόνο όταν υλοποιείται η κατασκευή των αντίστοιχων έργων. Μελέτες οι οποίες δεν εφαρμόζονται, ανεξαρτήτως αιτίας, δεν χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου.
- Όσο αφορά στην κατηγορία ενέργειας «Δικτύωση ουσειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων της τοπικής οικονομίας» επιλέξιμες δαπάνες για τον φορέα του δικτύου είναι:
- Ενέργειες εμφύχωσης – ενημέρωσης
  - Κτιριακές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, ηλεκτρομηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός για την εγκατάσταση και λειτουργία του φορέα του δικτύου.
  - Η δημιουργία κοινών εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου των προϊόντων ή των πρώτων υλών, εξοπλισμός ελέγχου ποιότητας, κ.λπ.
  - Εκπόνηση μελέτης για την βελτίωση του εφοδιασμού σε πρώτες ύλες, μελέτης έρευνας της αγοράς, μελέτης marketing για την προώθηση των προϊόντων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού προϋπολογισμού της πρότασης.
  - Το κόστος δημιουργίας ιστοσελίδων και δικτυακών τόπων (web-sites) σε νέους ή υφιστάμενους δικτυακούς τόπους.
  - Το κόστος ενεργειών προβολής και προώθησης των επιχειρήσεων/προϊόντων τους
- Δ. Είδος ενίσχυσης**
- Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης. Είναι δυνατή, κατόπιν σχετικού αιτήματος του δικαιούχου, η χορήγηση προκαταβολής η οποία δεν θα υπερβαίνει:
- το 50% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν το 2010, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της προκαταβολής.
  - το 20% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις

για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν επόμενα έτη, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της προκαταβολής.

Άρθρο 3

Μέτρο 313 «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων» Α. Πεδίο Εφαρμογής και Δράσεις

Στα πλαίσια του Μέτρου προβλέπεται η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων τα οποία αφορούν στη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος, την ενίσχυση της απασχόλησης, την αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης, την συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, την προβολή-προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.

Στο Μέτρο εντάσσονται ενδεικτικά τα ακόλουθα: α) Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

- Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών
- β) Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Μέτρου εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις για πολύ μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, τον Καν. (ΕΚ) 1628/06 και τον Καν. (ΕΚ) 800/08, που ανήκουν στους κλάδους του Παραρτήματος της παρούσας και αφορούν τουριστικές δραστηριότητες (κωδ. κλάδων ΚΑΔ2008 55, 56, 79.1, 77.21.10 και 93.11):
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης.
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής.
- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός γραφείων οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού.
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού, (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης).
- Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (των κατηγοριών που αναφέρονται στις δράσεις της κατηγορίας «παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας» αυτού του Μέτρου και για τους δικαιούχους αυτού του Μέτρου) με τη χρήση αναβέσιμων πηγών ενέργειας για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.

Β. Δικαιούχοι

- α) Για τις παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα ΟΤΑ Α' βαθμού και οι εταιρείες τους
- β) Για τις παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Μέτρου 311, κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 3, που δύνανται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, με απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Γ. Ύψος ενίσχυσης – Συνολικό Κόστος – Επιλέξιμες Δαπάνες

1. Για τις παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας το μέγιστο όριο ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι 60% και σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον συγκεκριμένο χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της Χώρας (Ελλάδα Ν. 408/2006) καθώς και τη σχετική υπ' αριθ. ΧΡ140/2007 γνωστοποίηση στην Επιτροπή όπως προβλέπεται στον Καν. (ΕΚ) 1628/2006.

Για τις υποδομές διανυκτέρευσης (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί), το συνολικό κόστος θα ανέρχεται έως 600.000 € και έως 40 κλίνες. Για τις περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητας τους μέχρι το όριο που ορίζεται ανωτέρω, με προσθήκη καθ' ύψος ή/και κατ'

επέκταση. Για τις υπόλοιπες δράσεις (ιδρύσεις και εκ-
συγχρονισμοί επιχειρήσεων) το συνολικό κόστος θα
ανέρχεται μέχρι 300.000 €.

Σε περίπτωση συνδυασμού δράσεων το συνολικό κό-
στος της επενδυτικής πρότασης δύναται να ανέλθει
στο μεγαλύτερο όριο του επιλέξιμου κόστους (δηλ. τα
600.000 € αν αφορά και σε υποδομές διανυκτέρευσης),
με την προϋπόθεση ότι το κόστος κάθε
επιμέρους παρέμβασης δεν θα υπερβαίνει το όριο του
επιλέξιμου κόστους κάθε δράσης ξεχωριστά (π.χ. τα
300.000 € για τη δράση των λοιπών επιχειρήσεων).
Τα ποσοστά ενίσχυσης διαφοροποιούνται ανά περιφέ-
ρεια και παρουσιάζονται στο άρθρο 23 της παρούσας.
2. Όσον αφορά στις δαπάνες οι οποίες θεωρούνται
ως επιλέξιμες για την χρηματοδότηση τους στο πλαίσιο
των παρεμβάσεων ανάπτυξης της επιχειρηματικής δρα-
στηριότητας του καθεστώτος ενίσχυσης του Μέρους,
σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.
- Αγορά καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, πε-
ριλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών.
Ειδικότερα, ως επιλέξιμες δαπάνες στα πλαίσια του
παρόντος Μέρους θεωρούνται:
- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων κτιριακών εγκα-
ταστάσεων προκειμένου για ιδρύσεις υποδομών διανυ-
κτέρευσης, με τον απαραίτητο ηλεκτρομηχανολογικό,
ξενοδοχειακό και λοιπό εξοπλισμό, καθώς και τη δια-
μόρφωση του περιβάλλοντα χώρου αυτών.
- Δαπάνες για την επέκταση και βελτίωση κτιριακών
υποδομών, του περιβάλλοντα χώρου, των ηλεκτρομη-
χανολογικών εγκαταστάσεων και του ξενοδοχειακού
και λοιπού εξοπλισμού προκειμένου για εκσυγχρονισμό
υφιστάμενων υποδομών διανυκτέρευσης ήε την προϋπό-
θεση ότι η σχετική παρέμβαση θα πρέπει να συνοδεύ-
εται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητας τους
με προσθήκη καθ' ύψος ή/και καθ' επέκταση.
- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων χώρων εστίασης
και αναψυχής με την αντίστοιχη αγορά εξοπλισμού,
καθώς και δαπάνες για την αναβάθμιση, επέκταση υφι-
στάμενων υποδομών και του αντίστοιχου εξοπλισμού
χώρων εστίασης και αναψυχής.
- Δαπάνες για την ίδρυση, επέκταση και αναβάθμι-
ση λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων και αγορά του
σχετικού εξοπλισμού αυτών.
- Δαπάνες για μελέτες – υπηρεσίες υποστήριξης, όπως
η σύνταξη σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης, η μελέτη
έκδοσης οικοδομικής άδειας, δαπάνες επιβλέψεων, επι-
μετρήσεων, μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι
ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12%
του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
- Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστα-
σης του αναγκαίου εξοπλισμού για την αξιοποίηση ανα-
νεώσιμων πηγών ενέργειας, με σκοπό την κάλυψη των
αναγκών της επιχείρησης.
- Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση
διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου
και με ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού επιλέξιμου
κόστους.
- Ειδικότερα όσον αφορά στις δαπάνες για την εκπό-
νηση μελετών όλων των παραπάνω κατηγοριών πράξε-
ων, αυτές είναι επιλέξιμες και χρηματοδοτούνται μόνο
όταν υλοποιείται η κατασκευή των αντίστοιχων έργων.
Μελέτες οι οποίες δεν εφαρμόζονται, ανεξαρτήτως αι-
τίας, δεν χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του παρόντος
Μέρους.
- Όσον αφορά στις επενδύσεις για υποδομές διανυ-
κτέρευσης και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις, αυ-
τές υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους
και τις προϋποθέσεις της υπ' αριθ. 2974/710/8.04.2009
(ΦΕΚ 670/Β/10.04.2009) Κοινής Απόφασης των Υπουργών
Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανά-
πτυξης, προσδιορισμού των λειτουργικών μορφών και

κατηγοριών των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών
τουριστικών εγκαταστάσεων, όπως ισχύει κάθε φορά.
3. Για την ενίσχυση της προβολής των συγκριτικών
πλεονεκτημάτων των περιοχών με στόχο αφενός την
ενημέρωση και προσέλκυση επενδυτών σε αυτές, αφε-
τέρου δε την προβολή των φυσικών και πολιτιστικών
πόρων τους στο ευρύτερο κοινό, επιλέξιμες θεωρούνται
οι δαπάνες:

- σχεδιασμού και εκτύπωσης πληροφοριακών και δια-
φημιστικών εντύπων, καθώς και σχετικού ηλεκτρονικού
υλικού.
- διαφημιστικών καταχωρήσεων σε έντυπα Μέσα Μα-
ζικής Ενημέρωσης, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- σχεδιασμού και εκτύπωσης επενδυτικών οδηγιών.
- σχεδιασμού και κατασκευής διαφημιστικών αφισών,
προθηκών και ηλεκτρονικής διαφήμισης, με εξαίρεση τα
ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα.
- σχεδιασμού ιστοσελίδας και δικτυακού τόπου (web
site) και προώθησή του σε ελληνικές και ξένες μηχανές
αναζήτησης.
- συμμετοχής σε αναγνωρισμένες θεματικές τουριστι-
κές εκθέσεις όπως επίσης και σε ημερίδες-εκδηλώσεις
και με ποσοστό μέχρι 20% του συνολικού επιλέξιμου
κόστους της πρότασης.

Η ανωτέρω κατηγορία δράσεων είναι επιλέξιμη μόνο
για τη συνολική προώθηση της εικόνας των περιοχών
παρέμβασης και μόνο από Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και εται-
ρείες τους. Κατ' εξαίρεση για την ανωτέρω κατηγορία
δράσεων το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε 70% του
συνολικού κόστους το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει
τα 100.000€.

Δ. Είδος ενίσχυσης

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή
επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως
ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.
Είναι δυνατή, κατόπιν σχετικού αιτήματός του δικαιούχου, η
χορήγηση προκαταβολής η οποία δεν θα υπερβαίνει:

- το 50% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για
τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις
για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν το 2010, με
την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγ-
γυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της
προκαταβολής.
- το 20% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για
τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις
για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν επόμενα έτη,
με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγ-
γυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της
προκαταβολής.

Άρθρο 4

Μέτρο 321 «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό»

Α. Πεδίο Εφαρμογής και Δράσεις

Στο πλαίσιο του Μέρους εντάσσεται η δράση:

• «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσε-
ων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς
– στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας
υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων,
στολών», η οποία αφορά στην ενίσχυση τοπικών εκδη-
λώσεων που σχετίζονται με την διατήρηση και ανάδειξη
της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε περιοχής καθώς και
με την γεωργική παραγωγή και τα τοπικά προϊόντα.
Οι ενισχυόμενες εκδηλώσεις θα πρέπει να έχουν κατα-
γραφεί ως σημαντικές, να απευθύνονται στο ευρύτερο
κοινό και να έχουν περιοδικό και επαναλαμβανόμενο
χαρακτήρα τουλάχιστον την τελευταία τριετία. Από
τις εκδηλώσεις αυτές δεν πρέπει να παράγονται έσοδα
για τον δικαιούχο.

Σημειώνεται ότι κάθε εκδήλωση θα πρέπει να προτει-
νεται μόνο μία φορά και από ένα φορέα (τον καθ' ύλη
αρμοδίο) στην κάθε περιοχή παρέμβασης του Άξονα 3.

Β. Δικαιούχοι

Φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού και οι εταιρείες τους, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στον καταστατικό σκοπό των οποίων προβλέπεται η υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, με απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Γ. Ύψος ενίσχυσης – Συνολικό Κόστος – Επιλέξιμες Δαπάνες

1. Το ύψος ενίσχυσης για τη δράση «Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς» ανέρχεται στο 75% του συνολικού κόστους, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 30.000 Ευρώ.

2. Όσον αφορά στις δαπάνες οι οποίες θεωρούνται ως επιλέξιμες για την χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης του Μέτρου, σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες σύνθεσης, παραγωγής και διακίνησης υλικού δημοσιοποίησης και προβολής των εκδηλώσεων (φυλλάδια, αφίσες κ.α.)
- Έξοδα δημιουργίας και καταχώρησης διαφημίσεων για την εκδήλωση σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ.
- Έξοδα μίσθωσης χώρων και εξοπλισμού για την οργάνωση των εκδηλώσεων.
- Δαπάνες διαμόρφωσης των χώρων αυτών (κινητά χωρίσματα, προθήκες, φωτισμοί κ.ο.κ.).
- Παραγωγή εκθεσιακού υλικού (μακέτες, φωτογραφίες κ.α.)
- Κατασκευή κινητών εκθετηρίων κ.ο.κ.
- Έξοδα ενοικίασης οπτικοακουστικών μηχανημάτων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων, όπως video, οθόνες προβολής, μηχανήματα ήχου κ.ο.κ.
- Έξοδα για την συμμετοχή παραδοσιακών μουσικών, χορευτικών και θεατρικών συγκροτημάτων ή την οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων (θέατρο, χορός, φωτογραφία κ.α.), εφόσον εντάσσονται στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων για την προβολή της τοπικής αγροτικής παραγωγής, με την προϋπόθεση ότι το κόστος των δαπανών αυτών δεν θα υπερβαίνει το 20% της συνολικής δαπάνης της εκδήλωσης.
- Δαπάνες για την κατασκευή – αγορά παραδοσιακών στολών, για την κατασκευή – αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων αυτών.
- Δαπάνες για μικρής κλίμακας υποδομή ως προς την προμήθεια εξοπλισμού γραφείου (Η/Υ, fax, έπιπλα γραφείου – βιβλιοθήκες) μόνο από ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και με την προϋπόθεση ότι ο φορέας έχει την έδρα του (με βάση το καταστατικό του) στην περιοχή παρέμβασης του μέτρου και σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του προτεινόμενου προϋπολογισμού της εκδήλωσης.

Δ. Είδος ενίσχυσης

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Άρθρο 5

Μέτρο 322 «Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών»

Α. Πεδίο Εφαρμογής και Δράσεις

Το μέτρο αφορά παρεμβάσεις αποκατάστασης εξωτερικών όψεων κτισμάτων.

Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση της ανωτέρω δράσης είναι η ύπαρξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού, η οποία περιλαμβάνει τα ανωτέρω κτίρια και στοχεύει στην αποκατάσταση των όψεών τους. Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού

περιβάλλοντος.

Το Μέτρο δεν εφαρμόζεται σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς.

Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται περιοχές στις οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (π.χ. ύδρευσης, αποχέτευσης).

Β. Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι νόμιμοι ιδιοκτήτες του ακινήτου για το οποίο προορίζεται η ενίσχυση.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, με απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Γ. Ύψος ενίσχυσης – Συνολικό Κόστος – Επιλέξιμες Δαπάνες

Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται έως το 60% του συνολικού κόστους της πρότασης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 40.000 ευρώ.

Όσον αφορά στις δαπάνες οι οποίες θεωρούνται ως επιλέξιμες για την χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης του Μέτρου, σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες για μελέτες. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το σύνολο των δαπανών για την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών για την ολοκληρωμένη αποκατάσταση και ανάδειξη των κτισμάτων και λοιπών αρχιτεκτονικών στοιχείων. Ενδεικτικά αναφέρονται μελέτες αποτύπωσης, αρχιτεκτονικές, στατικές, ηλεκτρομηχανολογικές μελέτες, μελέτες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, κ.λ.π. Στην κατηγορία των μελετών εντάσσονται επίσης ειδικές μελέτες οι οποίες απαιτούνται λόγω της ιδιομορφίας του έργου αποκατάστασης – προστασίας όπως εδαφοτεχνικές μελέτες (ειδικές περιπτώσεις θεμελιώσεων) κ.ο.κ. Το κόστος των παραπάνω μελετών είναι επιλέξιμο μόνο στην περίπτωση υλοποίησης της κατασκευής του έργου την οποία καλύπτουν οι συγκεκριμένες μελέτες.
  - Δαπάνες κατασκευών. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το σύνολο των δαπανών το οποίο αφορά την εκτέλεση εργασιών, στα πλαίσια υλοποίησης της αντίστοιχης εγκεκριμένης μελέτης καθώς και οι αντίστοιχες δαπάνες επίβλεψης των εργασιών αυτών. Ενδεικτικά αναφέρονται καθαιρέσεις, αποκατάσταση στατικής επάρκειας – ενίσχυση φέροντα οργανισμού, εξωτερικές τοιχοποιίες και επιχρίσματα, αντικατάσταση στέγης, εξωτερικών κουφωμάτων, χρωματισμοί των όψεων και γενικότερα το σύνολο των εργασιών αποκατάστασης των όψεων του κτιρίου. Επίσης δαπάνες που αφορούν την αποκατάσταση του προαυλίου χώρου του κτιρίου.
- Δ. Είδος ενίσχυσης
- Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.

Άρθρο 6

Μέτρο 323 «Διατήρηση και αναβάθμιση

της αγροτικής κληρονομιάς»

Α. Πεδίο Εφαρμογής και Δράσεις

Στα πλαίσια του Μέτρου προβλέπονται παρεμβάσεις για τη προστασία και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, καθώς και των παραδοσιακών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς της υπαίθρου.

Οι δράσεις οι οποίες θεωρούνται ως επιλέξιμες για την χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης του Μέτρου αφορούν:

Τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση πολιτιστικών χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου και συγκεκριμένα κτισμάτων/στοιχείων αγροτικής/πολιτιστικής κληρονομιάς (όπως μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια), 9680 ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ) τα οποία μόνο κατά το παρελθόν είχαν παραγωγική δραστηριότητα με σκοπό να καταστούν επισκέψιμα και

επιδεικτικά και με την προϋπόθεση α) να διατηρήσουν την μη παραγωγική τους δραστηριότητα, β) να μην προκύπτουν έσοδα από τη χρήση τους και γ) να μην χρησιμοποιούνται ως κατοικία.

Επίσης για τα κτίσματα αυτά θα πρέπει να υπάρχει προσβασιμότητα.

Οι παρεμβάσεις, θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Η παρέμβαση δεν αφορά ανακατασκευή από ίχνη κτισμάτων.

B. Δικαιούχοι

Όσον αφορά το καθεστώς ενισχύσεων του Μέτρου, δικαιούχοι δύνανται να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού και οι εταιρείες τους, ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στο καταστατικό των οποίων προβλέπεται η υλοποίηση σχετικών ενεργειών, φυσικά και Νομικά Πρόσωπα.

Οι δικαιούχοι θα επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, με απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Γ. Ύψος ενίσχυσης – Συνολικό Κόστος – Επιλέξιμες Δαπάνες

Το συνολικό κόστος των σχετικών παρεμβάσεων μπορεί να ανέλθει έως 200.000 €.

Το ποσοστό ενίσχυσης καθορίζεται στο 75% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.

Όσον αφορά στις δαπάνες οι οποίες θεωρούνται ως επιλέξιμες για την χρηματοδότηση τους στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης του Μέτρου, σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Δαπάνες για μελέτες. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το σύνολο των δαπανών για την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών για την ολοκληρωμένη αποκατάσταση και ανάδειξη των κτισμάτων και λοιπών αρχιτεκτονικών στοιχείων. Ενδεικτικά αναφέρονται μελέτες αποτύπωσης, αρχιτεκτονικές, στατικές, ηλεκτρομηχανολογικές μελέτες, μελέτες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, μελέτες φωτισμού κ.λ.π. Στην κατηγορία των μελετών εντάσσονται επίσης ειδικές μελέτες οι οποίες απαιτούνται λόγω της ιδιομορφίας του έργου αποκατάστασης – προστασίας όπως εδαφοτεχνικές μελέτες (ειδικές περιπτώσεις θεμελιώσεων) κ.ο.κ. Το κόστος των παραπάνω μελετών είναι επιλέξιμο μόνο στην περίπτωση υλοποίησης της κατασκευής του έργου την οποία καλύπτουν οι συγκεκριμένες μελέτες.

- Δαπάνες κατασκευών. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται το σύνολο των δαπανών το οποίο αφορά την εκτέλεση εργασιών, στα πλαίσια υλοποίησης της αντίστοιχης εγκεκριμένης μελέτης καθώς και οι αντίστοιχες δαπάνες επίβλεψης των εργασιών αυτών. Ενδεικτικά αναφέρονται καθαιρέσεις, αποκατάσταση στατικής επάρκειας – ενίσχυση φέροντα οργανισμού, εξωτερικές τοιχοποιίες και επιχρίσματα, αντικατάσταση στέγης, εξωτερικών κουφωμάτων, χρωματισμοί των όψεων και γενικότερα το σύνολο των εργασιών αποκατάστασης των όψεων του κτιρίου. Επίσης δαπάνες για την αποκατάσταση των εσωτερικών χώρων των κτιρίων όπως αντικατάσταση δαπέδων, εσωτερικών επιχρισμάτων, εσωτερικών κουφωμάτων, εσωτερικών υδρο – ελαιοχρωματισμών, αντικατάσταση ηλεκτρικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων κ.ο.κ.

- Δαπάνες εξοπλισμού. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες προμήθειας και αποκατάστασης – συντήρησης του εξοπλισμού παραγωγής, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού για την αναβίωση της παραδοσιακής παραγωγικής διαδικασίας, στα πλαίσια υλοποίησης της αντίστοιχης εγκεκριμένης μελέτης. Στον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό περιλαμβάνονται επίσης δαπάνες για θέρμανση – κλιματισμό.

Δ. Είδος ενίσχυσης

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης. Είναι δυνατή, κατόπιν σχετικού αιτήματος του δικαιούχου, η χορήγηση προκαταβολής η οποία δεν θα υπερβεί:

- το 50% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν το 2010, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της προκαταβολής.
- το 20% της δημόσιας δαπάνης της επένδυσης για τις επενδύσεις για τις οποίες οι ατομικές αποφάσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης θα ληφθούν επόμενα έτη, με την υποχρέωση προσκόμισης από τον δικαιούχο εγγυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο 110% της προκαταβολής.

Άρθρο 7

Υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης – φακέλων υποψηφιότητας σε καθεστώς ενίσχυσης

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι

των μέτρων μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις ενίσχυσης – φακέλους υποψηφιότητας στις προσδιορισμένες ημερομηνίες που αναφέρονται στις προσκλήσεις των Μέντρων/Δράσεων, οι οποίες δημοσιεύονται με ευθύνη του Φορέα Εφαρμογής και υπογράφονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Αιτήσεις ενίσχυσης – φάκελοι υποψηφιότητας που υποβάλλονται μετά τις ημερομηνίες αυτές δεν θα εξετάζονται και θα θεωρούνται ως ουδέποτε υποβληθείσες.

Οι προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος μπορούν να εξειδικευτούν και να απευθύνονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες υποψηφίων δικαιούχων προβλέποντας αντίστοιχα απαιτούμενα ποσά Δημόσιας Δαπάνης ανά Μέτρο.

Οι προσκλήσεις δημοσιεύονται σε τρεις τουλάχιστον εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας και κοινοποιούνται στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, στις Περιφέρειες και τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών, ενώ ταυτόχρονα αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων www.agrotikianartixi.gr.

Ο Φορέας Εφαρμογής τηρεί αρχείο με όλα τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησης των Προσκλήσεων.

Άρθρο 8

Περιεχόμενες αρχές για την παραλαβή των αιτήσεων ενίσχυσης

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι που ενδιαφέρονται να υποβάλουν επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια της παρούσας, υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης – φάκελο υποψηφιότητας στον Φορέα Εφαρμογής ή σε άλλον φορέα που θα ορίζεται στη σχετική Πρόσκληση. Αιτήσεις ενίσχυσης που υποβάλλονται σε άλλους φορείς εκτός των οριζόμενων στην πρόσκληση, θεωρούνται ως ουδέποτε υποβληθείσες.

Άρθρο 9

Περιεχόμενα αίτησης ενίσχυσης – φακέλου υποψηφιότητας και τρόπος παρουσίασης

Τα περιεχόμενα της αίτησης ενίσχυσης – φακέλου υποψηφιότητας και ο τρόπος παρουσίασης καθορίζονται στον οδηγό υλοποίησης πράξεων ενίσχυσης (οδηγός εφαρμογής) και στον φάκελο υποψηφιότητας κάθε μέτρου/δράσης.

Άρθρο 10

Διαδικασία εξέτασης και έγκρισης υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων σε καθεστώς ενίσχυσης

Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων σε καθεστώς ενίσχυσης των παρεμβάσεων της παρούσας Κ.Υ.Α (απαιτούμενα δικαιολογητικά, όροι και προϋποθέσεις υπαγωγής, εξειδίκευση επιλέξιμων και μη επιλέξιμων δαπανών, εξειδικευμένα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής πράξεων του ΠΑΑ και βαρύτητα τους, κλη) καθορίζονται στον οδηγό υλοποίησης πράξεων ενίσχυσης (οδηγός εφαρμογής) και στους φακέλους υποψηφιότητας της κάθε παρέμβασης.

Άρθρο 11

Αξιολόγηση - έγκριση των επενδυτικών σχεδίων Γνωμοδοτική Επιτροπή - Προσφυγές

1. Ο Φορέας Εφαρμογής είναι υπεύθυνος για το συντονισμό της διαδικασίας αξιολόγησης των υποβληθέντων αιτήσεων ενίσχυσης – φακέλων υποψηφιότητας. Για κάθε αίτηση ενίσχυσης συντάσσεται από τον εισηγητή, εισηγητική έκθεση (δελτίο αξιολόγησης) και τίθεται υπόψη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου συγκροτείται μία ή περισσότερες Γνωμοδοτικές Επιτροπές.

Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο Πρόεδρος και τα μέλη, οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, οι εισηγητές καθώς και η διαδικασία λειτουργίας της Επιτροπής.

3. Το έργο της Γνωμοδοτικής Επιτροπής αφορά στο να εξετάσει αν τυχόν συντρέχουν κριτήρια απόρριψης των επενδυτικών σχεδίων και

i) για εκείνα τα επενδυτικά σχέδια για τα οποία δεν συντρέχει κριτήριο απόρριψης, να τα βαθμολογήσει, ii) για τα επενδυτικά σχέδια που συντρέχουν κριτήρια απόρριψης να εισηγηθεί με αιτιολογημένη εισήγηση, την απόρριψη αυτών.

Τα συμπεράσματα της Γνωμοδοτικής Επιτροπής τεκμηριώνονται σε σχετικό πρακτικό.

4. Τα πρακτικά της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Επενδυτικών Σχεδίων δεν αποτελούν ανάληψη δέσμευσης για το ΠΑΑ μέχρι την οριστική έγκριση των επενδυτικών σχεδίων, η οποία πραγματοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης έγκρισης πράξης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου κατόπιν εισήγησης του Φορέα Εφαρμογής.

5. Τα πρακτικά των αποφάσεων της γνωμοδοτικής επιτροπής διαβιβάζονται στον Φορέα Εφαρμογής ο οποίος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Π.Α.Α. 2007 – 2013, όπως ισχύει κάθε φορά.

6. Με βάση τα αποτελέσματα της Γνωμοδοτικής Επιτροπής ο Φορέας Εφαρμογής, αποστέλλει:

α) στους υποψήφιους επενδυτές των οποίων τα επενδυτικά σχέδια βαθμολογήθηκαν και εντάσσονται στο πλαίσιο του καθορισμένου ορίου πιστώσεων ('εν δυνάμει δικαιούχων'), έγγραφο καταρχήν έγκρισης με το οποίο καλούνται να υποβάλουν δήλωση αποδοχής του επενδυτικού τους σχεδίου σύμφωνα με τα αποτελέσματα της γνωμοδοτικής επιτροπής για το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο καθώς και τυχόν επιπλέον απαραίτητα δικαιολογητικά.

β) στους υποψήφιους επενδυτές για τους οποίους συντρέχει λόγος απόρριψης ('απορριπτόμενοι'), έγγραφο με το οποίο τους γνωστοποιούνται οι λόγοι απόρριψης καθώς και η δυνατότητα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, υποβολής της ένστασης τους εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του, στον Φορέα Εφαρμογής.

7. Στην β) περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, οι προσφυγές που υποβάλλονται εξετάζονται από Δευτεροβάθμια Επιτροπή, η σύνθεση και λειτουργία της οποίας καθορίζονται με Απόφαση

του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου. Αντίγραφο των πρακτικών της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής διαβιβάζονται στον Φορέα Εφαρμογής. Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο, μετά το πέρας των εργασιών της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής και σχετική εισήγηση του Φορέα Εφαρμογής εκδίδει αποφάσεις έγκρισης πράξης για τους αρχικά «απορριπτόμενους» που κατατάχθηκαν ως «εν δυνάμει δικαιούχοι» μετά την εξέταση των προσφυγών.

Η έκδοση απόφασης έγκρισης πράξης των εν λόγω δικαιούχων της παρούσας παραγράφου γίνεται με την προϋπόθεση της επάρκειας των διαθέσιμων πιστώσεων. Οι ενιστάμενοι των οποίων η προσφυγή δεν έγινε αποδεκτή ή δεν επαρκούν οι καθορισμένες πιστώσεις για την έγκρισή τους, ενημερώνονται με σχετικό έγγραφο του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου. 8. Υποψήφιοι οι οποίοι δεν κρίθηκαν δικαιούχοι σε μια περίοδο δύνανται να επανέλθουν εκ νέου σε επόμενη πρόσκληση εφόσον εξακολουθούν να πληρούν τις προϋποθέσεις, επαναλαμβάνοντας όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Άρθρο 12

Χρόνος σύγκλισης της γνωμοδοτικής επιτροπής

Η πρώτη σύγκλιση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής πραγματοποιείται άμεσα και ανάλογα με την ετοιμότητα εισήγησης του Φορέα Εφαρμογής. Το έργο της Γνωμοδοτικής Επιτροπής θα πρέπει να ολοκληρώνεται εντός χρονικού διαστήματος που δεν θα υπερβαίνει τους 3 μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης.

Άρθρο 13

Αποφάσεις έγκρισης πράξεων και ανάληψη δέσμευσης –Ανάκληση αποφάσεων έγκρισης

1. Ο Φορέας Εφαρμογής μετά την υποβολή της δήλωσης αποδοχής από τους δικαιούχους προβαίνει στις προβλεπόμενες ενέργειες με βάση το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2007–2013 όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Ο Φορέας Εφαρμογής στη συνέχεια προωθεί Σχέδιο Απόφασης Έγκρισης Πράξης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου για την οριστική έγκριση των πράξεων αυτών, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της επόμενης παραγράφου:

3. Οι υποψήφιοι, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια εντάσσονται στο πλαίσιο του καθορισμένου ορίου πιστώσεων, υποχρεούνται εντός 1 μηνός από την ημερομηνία παραλαβής του εγγράφου καταρχήν έγκρισης τους με το οποίο ενημερώνονται για το αποτέλεσμα της γνωμοδοτικής επιτροπής, να υποβάλλουν στον Φορέα Εφαρμογής τα αναφερόμενα στο άρθρο 11, παρ. 6α) της παρούσας.

Χορήγηση παράτασης υποβολής των τυχόν απαιτούμενων επιπλέον δικαιολογητικών είναι δυνατή μόνο κατόπιν σχετικού τεκμηριωμένου αιτήματος του υποψηφίου, το οποίο θα υποβάλλεται στον Φορέα Εφαρμογής και θα εξετάζεται από αυτόν.

Μη συμμόρφωση προς τους παραπάνω όρους, σημαίνει μη έγκριση του επενδυτικού σχεδίου στο μέτρο/δράση.

4. Η μη τήρηση των όρων της απόφασης έγκρισης επιφέρει την ανάκληση της. Η ανάκληση των αποφάσεων έγκρισης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου κατόπιν εισήγησης του Φορέα Εφαρμογής.

Άρθρο 14

Έναρξη εργασιών

1. Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης (φακέλου υποψηφιότητας) για ενίσχυση από τον υποψήφιο δεν θεωρούνται επιλέξιμες και δεν υπολογίζονται για ενίσχυση. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για ενίσχυση και μέχρι την έγκριση του υποψηφίου στο πρόγραμμα πραγματοποιούνται με ευθύνη του υποψηφίου και εγκρίνονται με την ατομική απόφαση έγκρισης εφόσον διέπονται από τους όρους και προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των Μέτρων/δράσεων της παρούσας.

Οι δικαιούχοι της ενίσχυσης δύνανται μετά την κοινοποίηση σε αυτούς της ατομικής απόφασης έγκρισης τους να αιτηθούν στον Φορέα Εφαρμογής τη χορήγηση προκαταβολής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα των Μέτρων 311, 312, 313 και 323. Οι εγγυητικές επιστολές που προσκομίζονται από τους δικαιούχους για το σκοπό αυτό είναι αορίστου χρόνου, εκδίδονται από αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπέρ του Οργανισμού Πληρωμών – ΟΠΕΚΕΠΕ, και επιστρέφονται εγγράφως με τη λήξη του λόγου για τον οποίο εκδόθηκαν, στο αντίστοιχο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

2. Το αργότερο εντός δώδεκα μηνών (12) από την ημερομηνία της απόφασης έγκρισης της πράξης (νομική δέσμευση), ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει υποβάλλει στον Φορέα Εφαρμογής ή σε φορέα που θα ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου, αίτηση πληρωμής που να αντιπροσωπεύει επιλέξιμες δαπάνες (χωρίς Φ.Π.Α.) τουλάχιστον ίσες με το 20% του εγκεκριμένου κόστους. Μη τήρηση του παραπάνω όρου σημαίνει αυτόματα απένταξη του έργου. Ωστόσο, επειδή οι ενισχύσεις των επενδυτικών σχεδίων που έχουν ενταχθεί στα μέτρα 321 και 322 καταβάλλονται εφάπαξ με την ολοκλήρωσή τους, το σχετικό αίτημα πληρωμής θα πρέπει να υποβάλλεται από το δικαιούχο της ενίσχυσης εντός του εγκεκριμένου στην απόφαση έγκρισης του έργου χρονοδιαγράμματος.

3. Σε περιπτώσεις πλήρως αιτιολογημένες και τεκμηριωμένες που θα υποβάλλονται και θα εξετάζονται από τον Φορέα Εφαρμογής θα χορηγείται παράταση για διάστημα το πολύ έξι (6) μηνών, λαμβάνοντας υπόψη και το χρονοδιάγραμμα, τις προθεσμίες και τους σχετικούς κανόνες του ΠΑΑ. Με τη παρέλευση και του χρονικού διαστήματος της ως άνω εγκριθείσας παράτασης, κατά την οποία ο δικαιούχος δεν υπέβαλε αίτηση σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παράγραφο 2, το έργο θα απεντάσσεται.

Άρθρο 15

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης

1. Ο δικαιούχος οφείλει να τηρεί πιστά το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου όπως αυτό ορίζεται στην εγκριτική απόφαση.

2. Στην περίπτωση που αυτό παρεκκλίνει, τότε οι λόγοι της καθυστέρησης θα πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένοι και ο Φορέας Εφαρμογής είναι αρμόδιος για να εισηγηθεί σχετικά κατόπιν εξέτασης του αιτήματος του δικαιούχου λαμβάνοντας υπόψη και το χρονοδιάγραμμα, τις προθεσμίες και τους σχετικούς κανόνες του ΠΑΑ.

Άρθρο 16

Υποχρεώσεις δικαιούχων

1. Ο δικαιούχος οφείλει να εκτελέσει την επένδυση σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην απόφαση έγκρισης του επενδυτικού του σχεδίου και μέσα στα χρονικά περιθώρια που προσδιορίζονται σε αυτήν.

2. Πέραν της παραπάνω βασικής υποχρέωσης ο δικαιούχος υποχρεούται παράλληλα:

α) Να υποβάλλει στον Φορέα Εφαρμογής ή σε φορέα

που θα ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την 1η αίτηση πληρωμής, τις απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις (οικοδομική άδεια, εγκεκριμένα από την αρμόδια Πολεοδομία σχέδια, κ.λ.π.) για την υλοποίηση του έργου.

β) Να παρέχει κάθε σχετική πληροφόρηση προκειμένου να διευκολύνει τις υπηρεσίες που παρακολουθούν την εκτέλεση του έργου του.

γ) Να τηρεί τα κατάλληλα παραστατικά προκειμένου να μπορεί να επαληθευτεί η ύπαρξη και η ακρίβεια των πληρωμών, να αποδέχεται τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιαδήποτε παραστατικά ζητηθούν και να παρέχει πρόσβαση στα λογιστικά του βιβλία από τα αρμόδια εντεταλμένα όργανα του Κράτους και της Ε.Ε. Σχετικά με τη φύλαξη των λογιστικών στοιχείων, θα πρέπει να φυλάσσει στη διάθεση της Ε.Ε. τα παραστατικά που αφορούν τις χρηματοδοτούμενες δαπάνες τουλάχιστον επί 3 έτη μετά από το έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η τελική πληρωμή του ΠΑΑ 2007–2013 από τον Οργανισμό Πληρωμών. Σε περίπτωση παρατυπιών ή παραλείψεων, τα ανωτέρω παραστατικά πρέπει να φυλάσσονται στη διάθεση της Ε.Ε. τουλάχιστον επί 3 έτη μετά από το έτος κατά το οποίο τα ποσά ανακτώνται πλήρως από τον δικαιούχο και πιστώνονται στο ΕΓΤΑΑ ή κατά το οποίο καθορίζονται οι οικονομικές επιπτώσεις της μη ανάκτησης βάσει του ΚΑΝ (ΕΚ) 1290/2005.

δ) Να τηρεί τις υποχρεώσεις του για δημοσιότητα όπως αυτές προβλέπονται στον Καν. (Ε.Ε.) αριθ. 1974/2006.

ε) Επιπλέον και αναφορικά με την επένδυσή του, αυτή i) διατηρεί το δικαίωμα της στη συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 72 του Καν. 1698/05, στο άρθρο 13 του Καν. 800/08 και στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ και εξειδικεύονται στους οδηγούς εφαρμογής των επιμέρους Μέτρων/δράσεων της παρούσας και ii) δεν πρέπει να έχει χρηματοδοτηθεί παράτυπα από δυο διαφορετικές εθνικές ή κοινοτικές πηγές.

Άρθρο 17

Παραίτηση του δικαιούχου

Εφόσον ο δικαιούχος αδυνατεί να υλοποιήσει το εγκεκριμένο επενδυτικό του σχέδιο, οφείλει να προβεί σε παραίτηση υποβάλλοντας στον Φορέα Εφαρμογής σχετικό αίτημα.

Εάν ο δικαιούχος μετά την οριστική έγκριση του επενδυτικού του σχεδίου υποβάλλει αίτηση παραίτησης, με την προϋπόθεση της μη καταβολής ενισχύσεων, ο Φορέας Εφαρμογής προωθεί σχέδιο απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου για την ανάκληση της απόφασης έγκρισής του.

Μετά την έναρξη υλοποίησης και την καταβολή ενισχύσεων, ο δικαιούχος δύναται να παραιτηθεί. Η παραίτηση μπορεί να αφορά το σύνολο ή μέρος του επενδυτικού σχεδίου που δεν υλοποιήθηκε. Εάν η παραίτηση αφορά το σύνολο ή μέρος του επενδυτικού σχεδίου και εφόσον το μέρος του έργου που πραγματοποιήθηκε κριθεί ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας, το έργο ακυρώνεται, οι δε ενισχύσεις που έχουν καταβληθεί ανακτώνται.

Η λειτουργικότητα του έργου διαπιστώνεται από την αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης Πράξεων η οποία συντάσσει και αποστέλλει στον Φορέα Εφαρμογής τεκμηριωμένη εισήγηση περί της λειτουργικότητας ή μη του μέρους της πραγματοποιηθείσας επένδυσης.

Άρθρο 18

Τροποποίηση επενδυτικών σχεδίων

Τα επενδυτικά σχέδια εκτελούνται χωρίς παρεκκλίσεις από τα οριζόμενα στην απόφαση έγκρισης του

δικαιούχου και σύμφωνα με όλες τις προδιαγραφές που συντάσσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες και προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Σε περίπτωση που κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προκύψει η αποδεδειγμένη αναγκαιότητα τροποποίησής του, η εγκριθείσα ενίσχυση καταβάλλεται στο δικαιούχο μόνο μετά από την έγκριση της τροποποίησης από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο κατόπιν σχετικής εισήγησης του Φορέα Εφαρμογής. Τροποποιήσεις σε ότι αφορά το χρονοδιάγραμμα, θα λαμβάνουν υπόψη τις προθεσμίες, το χρονοδιάγραμμα και τους σχετικούς κανόνες του ΠΑΑ.

Σε κάθε περίπτωση, τροποποιήσεις που επηρεάζουν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά και τον σκοπό του επενδυτικού σχεδίου ή/και συνεπάγονται αύξηση του αρχικά εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου δεν είναι αποδεκτές. Διευκρινίζεται ότι οποιαδήποτε υπέρβαση του αρχικού προϋπολογισμού, όπως αυτός προσδιορίζεται στην απόφαση έγκρισης αιτιολογημένη ή μη, επιβαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο.

Άρθρο 19

Παρακολούθηση – Επίβλεψη υλοποίησης

1. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων γίνεται από τον Φορέα Εφαρμογής με την συνδρομή Υποστηρικτικών Μηχανισμών στα πλαίσια της Τεχνικής Βοήθειας του ΠΑΑ, εγκατεστημένων σε περιφερειακό επίπεδο με δυνατότητα παρουσίας σε κάθε Νομό για τη στήριξη του πληθυσμού σε τοπικό επίπεδο. Η παρακολούθηση αφορά στο εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο και για το σκοπό αυτό συγκροτούνται Επιτροπές Παρακολούθησης Πράξεων με απόφαση των διοικητικών οργάνων των Υποστηρικτικών Μηχανισμών.

Έργο των Επιτροπών είναι η πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των επενδύσεων σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις των δικαιούχων.

Για κάλυψη επειγουσών αναγκών ή αδικαιολόγητων καθυστερήσεων από τις Επιτροπές του παρόντος άρθρου, συγκροτείται επιτροπή με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου, από υπαλλήλους του ΥΠΑΑΤ συμπεριλαμβανομένων των υπαλλήλων των Ειδικών Υπηρεσιών, με χωρική αρμοδιότητα το σύνολο της χώρας.

2. Η πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις των δικαιούχων περιλαμβάνει τον καθολικό διοικητικό έλεγχο των υποβαλλόμενων παραστατικών δαπανών και τουλάχιστον μία επιτόπια μετάβαση στην έδρα της επένδυσης. Τυχόν εξαιρέσεις της υποχρέωσης επιτόπιας μετάβασης στην έδρα της επένδυσης για την πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, δύνανται να προβλεφθούν στη σχετική απόφαση καθορισμού λεπτομερειών εφαρμογής, σε εφαρμογή της παρ. 4, εδαφ. 2 του άρθρου 26 του Καν. 1975/2006.

3. Ο Φορέας Εφαρμογής προβαίνει στην αναγνώριση και εκκαθάριση της δαπάνης για την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης στον δικαιούχο και προωθεί φάκελο στον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ), σύμφωνα με τα οριζόμενα σε σχετική εγκύκλιο του Οργανισμού Πληρωμών.

4. Με την ολοκλήρωση των ενταγμένων πράξεων ο Φορέας Εφαρμογής προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες, όπως προβλέπονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Έλεγχου του ΠΑΑ 2007–2013.

Άρθρο 20

Καταβολή Οικονομικής Ενίσχυσης

1. Η οικονομική ενίσχυση για κάθε οριστικά ενταγμένο επενδυτικό σχέδιο καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στον δικαιούχο σε δόσεις όπως προσδιορίζεται στην απόφαση έγκρισης του έργου, απολογιστικά και ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησής του. Απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης είναι η χορήγηση Αριθμού Μητρώου Συναλλασσόμενου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ κατόπιν αίτησης του δικαιούχου.

2. Η πρώτη αίτηση πληρωμής υποβάλλεται από τον δικαιούχο στον Φορέα Εφαρμογής ή σε άλλο φορέα που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά την πραγματοποίηση δαπανών, για εγκεκριμένες εργασίες τουλάχιστον ίσες με το 20% των επιλέξιμων δαπανών. Για τις ειδικές περιπτώσεις λήψης προκαταβολής σύμφωνα με τα οριζόμενα στα αντίστοιχα άρθρα των Μέτρων της παρούσας, οι διαδικασίες υποβολής και διεκπεραίωσης των αιτήσεων προκαταβολών και πληρωμής θα περιγράφονται σε σχετικές αποφάσεις καθορισμού λεπτομερειών εφαρμογής.

3. Ο αριθμός των δόσεων δύναται να κυμαίνεται από μία (1) έως τρεις (3), με εξαίρεση τις ενισχύσεις των επενδυτικών σχεδίων που έχουν ενταχθεί στα μέτρα 321 και 322, οι οποίες καταβάλλονται εφάπαξ με την ολοκλήρωσή τους.

4. Η πληρωμή υπολογίζεται με βάση τις δαπάνες που κρίνονται επιλέξιμες. Η υποβληθείσα αίτηση πληρωμής του δικαιούχου εξετάζεται και καθορίζονται τα ποσά που είναι επιλέξιμα για ενίσχυση. Εφόσον υπάρχει διαφορά άνω του 3%, μεταξύ του ποσού (x) που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο με βάση την αίτηση πληρωμής και του ποσού (y) που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο αφού εξετασθεί η επιλεξιμότητα της αίτησης πληρωμής, τότε θα εφαρμόζεται μείωση στο ποσό (y). Το ποσό της μείωσης θα ισούται με τη διαφορά μεταξύ των δύο ποσών και θα είναι (x-y). Άρα ο δικαιούχος θα λαμβάνει το ποσό (z) = y - (x-y).

Η παραπάνω μείωση δεν εφαρμόζεται και ο δικαιούχος λαμβάνει το επιλέξιμο ποσό (y), είτε όταν η διαφορά μεταξύ των ποσών (x) και (y) είναι μικρότερη ή ίση του 3%, είτε εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν ευθύνεται για την προσθήκη του μη επιλέξιμου ποσού (Άρθρο 31, παρ. 1 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006). Αντίστοιχες μειώσεις εφαρμόζονται και στις μη επιλέξιμες δαπάνες που εντοπίζονται κατά τους επιτόπιους (Άρθρο 28 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006) και κατά τους εκ των υστέρων ελέγχους (Άρθρο 30 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006).

5. Για την καταβολή του κάθε τμήματος της ενίσχυσης, ο δικαιούχος υποβάλλει στον Φορέα Εφαρμογής ή σε άλλο φορέα που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Εφόσον διαπιστωθεί, κατά την εξέταση της αίτησης πληρωμής, ότι ο δικαιούχος έχει υποβάλει ψευδή στοιχεία εκ προθέσεως, η πράξη αποκλείεται από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ και αν έχουν καταβληθεί ποσά, αυτά ανακτώνται. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από την παροχή ενίσχυσης στο πλαίσιο του ίδιου μέτρου για το αντίστοιχο και το επόμενο έτος του ΕΓΤΑΑ (Άρθρο 31, παρ. 2 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006).

6. Ο Φορέας Εφαρμογής τηρεί λεπτομερή φάκελο έργου για τους δικαιούχους που ενισχύονται βάσει καθεστώτων ενίσχυσης της παρούσας, επί δέκα έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η τελευταία ενίσχυση του τελευταίου δικαιούχου.

Άρθρο 21

Επιτόπιοι Δειγματοληπτικοί και εκ των υστέρων Έλεγχοι

A. Επιτόπιοι δειγματοληπτικοί έλεγχοι συμβατικών και κανονιστικών υποχρεώσεων των δικαιούχων διεξάγονται από τον Φορέα Εφαρμογής/ΕΥΔ ΠΑΑ και αφορούν σε ποσοστό τουλάχιστον 4% της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης που δηλώθηκε στην Επιτροπή ανά έτος και σε ποσοστό

τουλάχιστον 5% της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης που δηλώθηκε για όλη την περίοδο προγραμματισμού.

Β. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι για την τήρηση των υποχρεώσεων των δικαιούχων όπως αυτές απορρέουν από το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο, διενεργούνται από τον Φορέα Εφαρμογής/ΕΥΔ ΠΑΑ βάσει τακτικών ετήσιων δειγματοληπτικών ελέγχων, κατά τους οποίους θα ελέγχεται τουλάχιστον το 1% της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης των επενδύσεων στις οποίες έχει καταβληθεί η τελική δόση ενίσχυσης.

Γ. Σε περιπτώσεις σοβαρών ενδείξεων για την ύπαρξη παραβάσεων εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, η ΕΥΔ ΠΑΑ προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου επιτόπιου ελέγχου και όπου απαιτείται ζητείται από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) η αναστολή χρηματοδότησης της πράξης.

Δ. Εκτός των ανωτέρω, έλεγχοι διενεργούνται στους δικαιούχους των έργων από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) και από εντεταλμένα κοινοτικά όργανα.

Ε. Οι δικαιούχοι, εφόσον επιλεγούν για έλεγχο, θα πρέπει να υποβάλλουν κάθε παραστατικό στοιχείο που απαιτείται για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεών τους.

Η παράλειψη υποβολής των παραπάνω στοιχείων από τον δικαιούχο ή η ανακριβής δήλωση στοιχείων αποτελεί λόγο αθέτησης των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης της ενίσχυσης, όπως καθορίζονται από τους ισχύοντες οδηγούς υλοποίησης πράξεων ενίσχυσης (οδηγούς εφαρμογής) και τις σχετικές αποφάσεις έγκρισης των επιμέρους επενδυτικών σχεδίων.

ΣΤ. Στις περιπτώσεις που από τη διενέργεια των ελέγχων προκύπτουν παρατυπίες που επισείουν την ακύρωση της χρηματοδότησης της πράξης, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων.

Τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά ενισχύσεων θα ανακτώνται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Οι κυρώσεις θα εξειδικεύονται κατά Μέτρο στους σχετικούς οδηγούς υλοποίησης πράξεων ενίσχυσης (οδηγούς εφαρμογής).

Άρθρο 22

Πληροφόρηση - Δημοσιοποίηση

Ο Φορέας Εφαρμογής σε συνεργασία με την ΕΥΔ ΠΑΑ αναλαμβάνει την υποχρέωση Δημοσιοποίησης και Πληροφόρησης για τους όρους και προϋποθέσεις ενίσχυσης των ενδιαφερομένων φορέων των επενδυτικών σχεδίων και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον Καν (Ε.Ε.) αριθ. 1974/2006 και τον Καν. (ΕΚ) αριθ. 259/2008 όπως ισχύουν κάθε φορά.

Για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση της ανωτέρω υποχρέωσης δύναται να ανατεθούν σε μηχανισμούς υποστήριξης, οι οποίοι να είναι εγκατεστημένοι σε περιφερειακό επίπεδο με δυνατότητα παρουσίας σε κάθε Νομό, υπηρεσίες τεχνικής στήριξης στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας του ΠΑΑ.

Άρθρο 23

Για ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις εκτός γεωργικού τομέα (εκτός των προϊόντων του Παραρτήματος

Ι της Συνθήκης) και συγκεκριμένα στους κλάδους του Πίνακα του Παραρτήματος της παρούσας, που υλοποιούνται στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα 3 του ΠΑΑ από πολύ μικρές επιχειρήσεις (όπως ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.05.2003, σελ. 36) σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα 2007-2013 για την Ελλάδα (ΕΕ ΕΚ 2006/С 286/04 Ανακοίνωση Ν. 408/2006 της 31.08.2006) όπως ισχύει, ανά Γεωγραφική Ενότητα ισχύουν τα ακόλουθα ποσοστά

ενίσχυσης, εκπεφρασμένα στο σύνολο του επιλέξιμου κόστους των επενδυτικών σχεδίων:

Ανώτατο όριο περιφερειακών ενισχύσεων (Για επενδυτικά σχέδια πολύ μικρών επιχειρήσεων)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS II

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS III

1.1.2007-31.12.2010 1.1.2011-31.12.2013

1. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3

στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2013

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΘΡΑΚΗ 60% 60%

ΗΠΕΙΡΟΣ 60% 60%

ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 60% 60%

ΘΕΣΣΑΛΙΑ 50% 50%

ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ 50% 50%

ΚΡΗΤΗ 50% 50%

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 60% 50%

ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 60% 50%

2. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3

στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2010

(Περιφέρειες στατιστικού αντίκτυπου)

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 50% 40%

ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 50% 40%

ΑΤΤΙΚΗ 50% 40%

3. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση ως περιφέρειες οικονομικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3

στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ

ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 50% 35%

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΒΟΙΩΤΙΑ 50% 35%

ΦΘΙΩΤΙΔΑ 50% 35%

ΕΥΒΟΙΑ 50% 35%

ΦΩΚΙΔΑ 50% 40%

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ 50% 40%

1 Μια ή περισσότερες από τις εν λόγω περιφέρειες θα παραμείνουν επιλέξιμες βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο

α) και το ανώτατο όριο για την περίοδο 1.1.2011-31.12.2013 θα αυξηθεί σε 50% εάν η επανεξέταση που θα πραγματοποιηθεί

το 2010 δείξει ότι το κατά κεφαλή ΑΕΠ τους έχει μειωθεί κάτω από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ-25.

Για τους λοιπούς κλάδους σύμφωνα με την Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων, (η αριθμ. πρωτ. 1100330/1954/ΔΜ/6.10.2008 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών) το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 5% εκπεφρασμένο στο σύνολο του επιλέξιμου κόστους των επενδυτικών σχεδίων.

Άρθρο 24

Έγκριση Δαπάνης Υλοποίησης – Εφαρμογής

Από τις διατάξεις της παρούσας θα αναληφθούν υποχρεώσεις για την περίοδο 2007-2013.

1. Για την υλοποίηση των επενδύσεων στο πλαίσιο του ΠΑΑ θα προκληθεί Δημόσια Δαπάνη η οποία βαρύνει τη ΣΑΕ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων εκτιμώμενου ύψους 370.000.000 Ευρώ, η οποία κατανέμεται ενδεικτικά στα έτη 2010-2015 ως ακολούθως: Για το έτος 2010 10 εκ. ευρώ, για το έτος 2011 60 εκ. ευρώ, για το έτος 2012 80 εκ. ευρώ, για το έτος 2013 80 εκ. ευρώ, για το έτος 2014 80 εκ. ευρώ και για το έτος 2015 60 εκ. ευρώ. Η συνδρομή της Ε.Ε εξασφαλίζεται μέσω του ΕΓΤΑΑ.

2. Για την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων της παρούσας εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 3833/10 (ΦΕΚ 40/τ.Α/15.03.2010).

Άρθρο 25

Τελικές Διατάξεις

1. Εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης

& Τροφίμων με αποφάσεις του να καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής για τα άρθρα της παρούσας, να τροποποιεί το άρθρο 11 καθώς και το παράρτημα της παρούσας απόφασης.

2. Για τις πυρόπληκτες περιοχές εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για την εφαρμογή ειδικών διατάξεων στα πλαίσια του προϋπολογισμού της παρούσας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι βασικοί κλάδοι και υποκλάδοι σύμφωνα με την Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων, (η αριθμ. Πρωτ.1100330/1954/ΔΜ/6.10.2008 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών) για τους οποίους ισχύουν τα ποσοστά ενίσχυσης του άρθρου 23 της παρούσας είναι οι εξής:

Κ.Α.Δ.

20082

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ

55 Καταλύματα*

56 Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης

10.39.22 Παραγωγή μαρμελάδων, ζελέδων και πουρέ και

πολτών φρούτων ή καρπών με κέλυφος

10.71.1 Παραγωγή ψαμιού, νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής και γλυκισμάτων

10.72.1 Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων• παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής

10.82.1 Παραγωγή πάστας κακάου (κακαομάζας),

αποβουτυρωμένης ή μη, βούτυρου, λίπους και

λαδιού κακάου και κακάου σε σκόνη

10.82.2 Παραγωγή προϊόντων σοκολατοποιίας και

ζαχαροπλαστικής

10.73.1 Παραγωγή μακαρονιών, ρυζομακάρων (noodles),

κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών

προϊόντων

10.83.1 Επεξεργασία τσαγιού και καφέ

10.89.1 Παραγωγή σουπών, αβγών, μαγιών και άλλων προϊόντων διατροφής• εκχυλισμάτων και

ζωμών κρέατος, ψαριών και υδρόβιων ασπόνδυλων

16.10.3 Παραγωγή ακατέργαστης ξυλείας• στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων

από ξύλο, εμποτισμένης ή κατά άλλο τρόπο επεξεργασίας

16.23.1 Κατασκευή τεχνουργημάτων λεπτοξυλουργικής και χονδροξυλουργικής για οικοδομές (εκτός

από τα προκατασκευασμένα κτίρια), από ξύλο

16.29.2 Κατασκευή ειδών από φελλό, άχυρο ή άλλα υλικά σπαρτοπλεκτικής• ειδών καλαθοπλεκτικής

17.21.1 Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και κιβωτίων από χαρτί και χαρτόνι.

20.14.72 Παραγωγή ξυλάνθρακα

20.41.3 Παραγωγή σαπουνιού, παρασκευασμάτων πλύσης και καθαρισμού

20.41.4 Παραγωγή ευωδών παρασκευασμάτων και κεριών

20.53.1 Παραγωγή αιθέριων ελαίων

23.13.1 Κατασκευή κούλου γυαλιού

23.41.1 Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών

23.49.1 Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής

25.71.11 Κατασκευή μαχαιριών (εκτός των μαχαιριών για μηχανές) και ψαλιδιών και λεπίδων τους

25.73.1 Κατασκευή εργαλείων χειρός των τύπων που χρησιμοποιούνται στη γεωργία, στην κηπουρική ή στη δασοκομία

25.73.2 Κατασκευή χειροπριόνων • λεπίδων για πριόνια κάθε είδους

25.73.3 Κατασκευή άλλων εργαλείων χειρός

25.73.4 Κατασκευή εναλλάξιμων εργαλείων για εργαλεία χειρός ή για εργαλειομηχανές, που είτε

λειτουργούν με ρεύμα είτε χωρίς ρεύμα

28.30.3 Κατασκευή μηχανημάτων εδάφους

28.30.4 Κατασκευή χορτοκοπτικών μηχανών για χλοοτάπητες, πάρκα ή αθλητικά γήπεδα

28.30.5 Κατασκευή θεριστικών μηχανημάτων

11.01.1 Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών

13.20.1 Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από φυσικές ίνες εκτός του βαμβακιού

13.20.2 Ύφανση βαμβακερών υφασμάτων

13.20.3 Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από τεχνητές ή συνθετικές συνεχείς ή

ασυνχείς ίνες

13.20.4 Ύφανση υφασμάτων με πέλος, θηλειωτών υφασμάτων σπογγώδους μορφής (πετσετέ) και

άλλων ειδικών υφασμάτων

13.93.1 Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών

14.12.1 Κατασκευή ανδρικών ενδυμάτων εργασίας

14.12.2 Κατασκευή γυναικείων ενδυμάτων εργασίας

14.12.3 Κατασκευή άλλων ενδυμάτων εργασίας

15.12.1 Κατασκευή ειδών σελοποιίας και σαγής• αποσκευών, τσαντών και παρόμοιων ειδών• άλλων

δερμάτινων ειδών

16.10.1 Παραγωγή ξυλείας, πριονισμένης ή πελεκημένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης,

με πάχος > 6 mm• στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροχιοδρόμων από μη

εμποτισμένη ξυλεία

16.10.2 Παραγωγή ξυλείας συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε άκρης ή επιφάνειας•

ξυλόμαλλου• ξυλάλευρου• ξυλείας σε πελεκούδια ή σε μόρια

95.23.1 Υπηρεσίες επισκευής υποδημάτων και δερμάτινων ειδών

79.1 Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών

77.21.10 Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης ειδών αναψυχής και αθλητισμού

90.03.11 Υπηρεσίες που παρέχονται από συγγραφείς, συνθέτες, γλύπτες και άλλους καλλιτέχνες, εκτός

των καλλιτεχνών του θεάματος

90.04 Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες

93.21 Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων

93.29 Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας

93.11 Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων

96.01 Πλύσιμο και (στεγνό) καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων

96.02.11 Υπηρεσίες κομμωτηρίων γυναικών και κοριτσιών

96.02.12 Υπηρεσίες κομμωτηρίων και κουρείων ανδρών και αγοριών

96.04 Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία

* Σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και

Τουριστικής Ανάπτυξης.

2. Για τους λοιπούς κλάδους και υποκλάδους το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης

ανέρχεται στο 5%, εκπεφρασμένο στο σύνολο του επιλέξιμου κόστους των επενδυτικών σχεδίων.

28.30.6 Κατασκευή μηχανημάτων για εκτόξευση, διασπορά ή ψεκασμό υγρών ή κονιοποιημένων

προϊόντων για τη γεωργία ή την κηπουρική

28.30.7 Κατασκευή ρυμουλκούμενων ή ημιρυμουλκούμενων οχημάτων που διαθέτουν συστήματα

φόρτωσης ή εκφόρτωσης, για γεωργικούς σκοπούς

28.30.8 Κατασκευή άλλων αγροτικών μηχανημάτων

28.30.9 Κατασκευή μερών αγροτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού

31.01 Κατασκευή επίπλων για γραφεία και καταστήματα

31.02 Κατασκευή επίπλων κουζίνας

31.09.1 Κατασκευή άλλων επίπλων και μερών τους

31.09.91 Υπηρεσίες ταπεσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων, όχι γραφείου και εκτός οχημάτων

31.09.92 Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) νέων επίπλων (εκτός του ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων)
32.12.1 Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
32.20.1 Κατασκευή πιάνων και άλλων έγχορδων και πνευστών μουσικών οργάνων, ηλεκτρικών οργάνων με κλίμακα πλήκτρων, μετρονόμων, διαπασών• μηχανισμών για μουσικά κουτιά
32.20.2 Κατασκευή μερών και εξαρτημάτων μουσικών οργάνων
47.11.10.05 Λιανικό εμπόριο ειδών παντοπωλείου
47.25.2 Λιανικό εμπόριο ποτών σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.78.89.04 Λιανικό εμπόριο διάφορων τουριστικών και λοιπών παρόμοιων ειδών λαϊκής τέχνης
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και στην ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμμα-

τείας του Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών.

Αθήνα, 2 Ιουνίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΥΦΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
Σ. ΑΡΝΑΟΥΤΑΚΗΣ

ΥΦΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΦΙΛ. ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Κ. ΜΠΑΤΖΕΛΗ